

Nivelvaiheen yhteistyömalli Pohjois-Savon hyvinvointialueen psykiatrian poliklinikoiden, opiskeluhoillon ja oppilaitoksen välillä

Lyhyt kuvaus

Tämä toimintamalli on nivelvaiheen yhteistyömalli, jonka tavoitteena on varmistaa sujuva ja monialainen tiedonkulku psykiatrian poliklinikoiden, oppilaitoksen ja opiskeluhoillon välillä.

Tarve ja tavoite: Yhtenäinen, oikea-aikainen ja monialainen toimintamalli, joka varmistaa, että vahvaa tukea tarvitsevat opiskelijat saavat eri organisaatioilta tarvitsemansa riittävän ja oikea-aikaisen tuen opintojensa aikana. Turvataan saumaton tiedonkulku eri toimijoiden välillä ja opintoihin kiinnittyminen, jotta opinnot eivät keskeytyisi.

Toimintamalli: Toimintamallia toteutetaan ensivaiheessa Pohjois-Savon psykiatrian poliklinikoilla, Savon ammattiopistossa, Varkauden lukiossa ja opiskeluhoilossa (PSHVA). Toimintamallin kohderyhmänä on yli 20-vuotiaat toisella asteella opiskelevat erikoissairaanhoidon piirissä olevat asiakkaat. Opiskeluhoillon palveluihin oikeutetut: [Kenelle opiskeluhoiltopalvelut kuuluvat - THL](#)

Opintoihin hakeutuessa

- Psykiatrian poliklinikan ammattilaiset arvioivat heidän hoitosuhteessa olevan potilaan opiskelukyvyyn mielenterveyden osalta ennen opintojen alkamista. Opiskelukyvyllä tarkoitetaan, että opiskelija pystyy henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti (HOKS) osallistumaan säännöllisesti opetukseen kokonaisia työpäiviä sekä toiminaan ryhmässä ja erilaisissa oppimisympäristöissä (oppilaitos, verkko ja työelämä).
- Psykiatrian poliklinikan ammattilainen voi tarvittaessa olla yhteydessä opinto-ohjaajaan saadakseen lisätietoa opintojen vaatimuksista ja sisällöstä.
 - Konsultaatio voi tapahtua myös nimettömänä kyseisen opintoalan asioista keskustellen
- Jos potilas on hakeutumassa opiskelemaan SORA-lainsäädännön alaiseen tutkintoon, voi oppilaitos tarvittaessa pyytää arviota alalle soveltuvuudesta jo hakuvaiheessa. [SORA-säädösten toimeenpano ammatillisessa koulutuksessa - ePerusteet](#)

Opintojen alkaessa

- Kun psykiatrian poliklinikalla hoidossa oleva potilas aloittaa opiskelun, psykiatrian poliklinikan ammattilainen kysyy potilaalta suullisen luvan tiedonsiirtoon opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajalle. Näin toimitaan niiden potilaiden kohdalla, joissa yhteistyö nähdään tarkoituksenmukaiseksi, kun opiskelija on ottanut opiskelupaikan vastaan.
- Psykiatrian poliklinikan ammattilainen on yhteydessä ensisijaisesti terveydenhoitajaan. Mikäli potilas ei anna lupaa yhteydenottoon terveydenhoitajalle, voidaan hänen luvallaan olla yhteydessä opinto-ohjaajaan sellaisten tietojen osalta, jotka ovat tarpeellisia opintojen järjestämisen ja tukitoimien suunnittelun kannalta. Oppilaitoksen ajantasaiset yhteystiedot löytyvät kyseisen oppilaitoksen nettisivuilta. Savon ammattiopiston ja Varkauden lukion opinto-ohjaajien yhteystiedot: [Opinto-ohjaajat eli opot - Savon ammattiopisto](#). Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon yhteystiedot löytyvät lisäksi: [Opiskeluterveydenhuollon palvelut - Pohjois-Savo](#)
- Yhteydenotossa sovitaan, riittääkö puhelimitse tehtävä tiedonsiirto vai tarvitaanko monialainen palaveri.
- Jos puhelintiedonsiirto riittävä, terveydenhoitaja pyytää opiskelijan suullisen luvan tietojen välittämiseen opinto-ohjaajalle opintojen järjestämisen ja tukitoimien suunnittelun kannalta (työntekijän oikeusturvan varmistamiseksi on tärkeää, että potilaan/opiskelijan antama lupa tiedonsiirtoon kirjataan selkeästi potilastietojärjestelmään) ja opinto-ohjaaja välittää tiedon edelleen opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellisille toimijoille.
- Jos monialainen palaveri tarvitaan, psykiatrian pkl/oppilaitos/opiskeluhuolto kokoaa potilaan/opiskelijan luvalla tarvittavat toimijat palaveriin (livenä tai Teams). Palaverissa sovitaan seurannan vastuut ja oppilaitoksen tukitoimet. Oppilaitos kirjaa monialaisen asiantuntijaryhmän palaverin opiskelijan opiskeluhuoltokertomukseen ja sote-ammattilaiset omiin tietojärjestelmiin.

Opintojen aikana:

- Varhainen yhteydenotto eri toimijoiden välillä opiskelijan luvalla huolen herätessä ja tarvittaessa monialainen palaveri
- Hoidon aloituspalaveriin kutsutaan potilaan luvalla opiskeluhuolto mukaan, kun lähete tehdään opiskeluterveydenhuollosta
 - Läheteeseen lisätään opiskelijan kanssa sovitun opiskeluhuollon työntekijän yhteystiedot, jonka toivotaan kutsuttavan aloituspalaveriin
- Psykiatrian poliklinikan tutkimus- tai hoitajakson aikana tietoa siirretään puhelimitse, etäpalaverissa tai lähitapaamisella
- Psykiatrian ammattilainen voi tarvittaessa olla yhteydessä opinto-ohjaajaan saadakseen lisätietoa opintojen vaatimuksista ja sisällöstä, esim. poissaolojen ja opiskelukyvyn arvioimiseksi.
 - Konsultaatio voi tapahtua myös nimettömänä kyseisen opintoalan asioista keskustellen

- Mikäli opiskelukyky herättää huolta, vastuu mielenterveyteen liittyvästä opiskelukyvyn arvioinnista on psykiatrian pkl:lla heidän hoitosuhteessa olevien potilaiden osalta. Jos opiskeluhuollossa herää huoli opiskelijan terveydentilasta, voidaan opiskelijan luvalla olla yhteydessä hoitavaan tahoon tilanteen läpikäymiseksi ja yhteisen näkemyksen muodostamiseksi
 - Lausuntoja pyydetessä käydään tarvittaessa vuoropuhelua eri toimijoiden välillä
 - Mielenterveyden osalta opiskelukyvyn arvioinnista vastaa psykiatrian pkl:n lääkäri heidän hoitosuhteessa olevien potilaiden kohdalla.
 - Opiskeluterveydenhuollon lääkäri vastaa lausunnosta kaikilta muilta osin
 - Opiskelijan kokonaisuutta koskevissa lausunnoissa opiskeluterveydenhuollon lääkäri hyödyntää psykiatrian pkl:n arviota mielenterveysasioiden osalta (esim. oppilaitoksen pyytämä terveydentilaselvitys)
 - Mielenterveyteen liittyvissä sairausloma-asioissa ohjataan olemaan yhteydessä ensisijaisesti psykiatrian pkl:lle
 - Akuuttitilanteissa turvaudutaan terveyskeskuksen tai päivystyksen palveluihin
 - Osa-aikaisia sairauslomia ei suosita, koska opintoja ei voi suorittaa osa-aikaisesti
 - Opiskelijalla on oikeus hakea opintojen määräaikaista keskeytystä, mikäli sairausloma kestää yli kuukauden. Opiskeluaika ei kulu määräaikaisen keskeytyksen aikana
 - Pidemmältä sairauslomalta palattua järjestetään monialainen palaveri/tiedonsiirto ja lyhyemmissä harkinnan mukaan
- Taloudellinen tuki
 - Potilaan/opiskelijan etuuksiin ja talouteen liittyvä ohjaus toteutuu ensisijaisesti siinä palvelussa, jossa potilaalla/opiskelijalla on aktiivinen asiakkuus tai jossa hänen tilanteensa tunnetaan parhaiten. Psykiatrian pkl:n hoitosuhteessa olevien potilaiden osalta ensisijainen vastuu on psykiatrian pkl:n sosiaalityöntekijällä. Opiskeluhuollon kuraattorit voivat tarvittaessa toimia konsultoivassa roolissa.
- Hoidon päättyessä psykiatrian pkl:lla
 - Kutsutaan hoidon päätöspalaveriin opiskeluhuolto/oppilaitos tarvittaessa mukaan tai jos yhteinen palaveri ei tarpeellinen, niin huolehditaan kirjallisessa palautteessa jatko seurantaohjeet opiskeluhuoltoon
 - Huomioidaan hoidonpöytäkirjaan jatko hoitoon ohjatessa:
 - universaalit palvelut (opiskeluhuolto)
 - perustason mielenterveyspalvelut (Sote-keskuksen mielenterveyspalvelut)
 - Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa tuki on lyhytkestoista painottuen ympäristön konsultaatioon, opiskelijan arjen tuen ja suotuisan opiskelu ympäristön järjestämiseksi.

- Etuuksiin ja talouteen liittyvä jatkotuki järjestyy tarpeen mukaan sosiaalihuollossa tai opiskeluhoollossa opiskelijan suostumuksella hoidon päättyessä psykiatrian pkl:lla
- Opiskeluterveydenhuollon tarjoama tuki:
 - Jatkohoidolla pitää olla määriteltynä selkeä tavoite, joka on saavutettavissa opiskeluterveydenhuollon tarjoamin keinoin
 - Tasapainossa olevan sairauden lääkehoidon seuranta opiskeluterveydenhuollon lääkärillä
 - Esim. Omahoito- ja elintapaohjaus
 - Saavutetun hoitovasteen pysyvyyden seuranta
 - Terapeuttista hoitotyöskentelyä ei ole mahdollista opiskeluterveydenhuollossa toteuttaa
 - Jatkohoidon tulee olla luonteeltaan oletettavasti lyhytkestoista työskentelyä tai harvajaksoista seurantaa

Riski opintojen keskeytymiselle tai määräaikainen keskeyttäminen

- Yhteistyö ja ennakointi ovat tärkeitä ennen opintojen keskeytymistä / määräaikaista keskeyttämistä. Varhainen yhteydenotto/konsultointi eri toimijoiden välillä.
 - Tiedonsiirto tai verkostopalaveri
 - tukitoimien suunnittelu ja tuen vahvistaminen
- Määräaikaisen keskeytyksen jälkeen oppilaitos järjestää monialaisen palaverin ennen opintoihin palaamista.
- Potilaan ollessa hoidossa psykiatrian poliklinikalla ensisijainen hoitovastuu mielenterveysasioiden hoidosta on siellä ja käyntien yhteydessä otetaan tarvittaessa kantaa myös opiskelukykyisyyteen. Huolen herätessä opiskeluhoollossa/oppilaitoksessa, on heidän vastuullaan olla yhteydessä hoitavaan tahoon tilanteen läpikäymiseksi opiskelijan luvalla.

Psykiatrian pkl-opiskeluhoito-oppilaitos -yhteistyömalli

Opiskelijat, jotka tarvitsevat vahvaa tukea opintoihin kiinnittymiseen

Resurssit: Toteutetaan olemassa olevilla resursseilla

Mittarit ja seuranta:

Keskeyttämisprosentin kehitys

Työntekijäkokemus (kysely, tapaamiset)

Palaute ja kehittäminen:

Yhteistyömallista kerätään palaute, joka käydään yhteistyötahojen kanssa läpi ja mallia kehitetään palautteen mukaan

Linkit:

[Tunnista ja kuvaa hyvä toimintamalli - THL](#)

[Innokylä on kaikille avoin yhteisen kehittämisen ja tiedon jakamisen ympäristö | Innokylä](#)